

Phát triển đội ngũ tổ trưởng chuyên môn ở các trường tiểu học

Võ Thị Sao Ly*

* Học viên cao học, Trường Đại học Trà Vinh

Received: 18/6/2023; Accepted: 23/6/2023; Published: 28/6/2023

Abstract: The issue of “Development of professional team leaders in primary schools” is interested in research by the author; with the desire to partially meet the promotion of professional team leaders in primary schools. The article presents the results of theoretical research

Keywords: Developing professional team leaders, primary schools

1. Đặt vấn đề

Giáo dục tiểu học (GDTH) là cấp học phổ thông đầu tiên của hệ thống giáo dục quốc dân đặt nền móng cho sự phát triển về tư duy, thể chất, trí tuệ, tình cảm, thẩm mỹ... cho học sinh, chuẩn bị nền tảng kiến thức căn bản cần thiết cho trẻ bước vào các cấp học phổ thông cao hơn. Phát triển GDTH một cách vững chắc là nền tảng cho sự phát triển nguồn nhân lực, phục vụ cho sự phát triển của GDPT, sau phổ thông. Vì vậy việc xây dựng và phát triển ĐNGV nói chung và đội ngũ tổ trưởng chuyên môn cho cấp tiểu học là nhiệm vụ cấp bách trong quá trình đổi mới và phát triển sự nghiệp GD&ĐT nước nhà. Tuy nhiên, trước nhu cầu phát triển mạnh mẽ của hệ thống giáo dục quốc dân nói chung, ĐNGV tiểu học vẫn chưa đáp ứng tốt nhu cầu của xã hội và của cấp tiểu học.

Trong những năm học qua ngành GD&ĐT các địa phương không ngừng phát triển quy mô trường lớp nâng cao chất lượng đội ngũ tổ trưởng chuyên môn (TTCM). Công tác quy hoạch, bồi dưỡng tăng cường năng lực cho TTCM đáp ứng kinh tế xã hội của từng địa phương. Công tác bố trí, sử dụng TTCM cũng được quan tâm đến năng lực và tiêu chuẩn theo quy định. Tuy nhiên, vẫn còn một số tổ trưởng chuyên môn chưa đạt chuẩn theo quy định Điều lệ trường Tiểu học, năng lực chỉ đạo chuyên môn ở một số TTCM còn hạn chế. Vì vậy nghiên cứu PTĐN TTCM ở các trường Tiểu học là vấn đề cấp thiết hiện nay.

2. Nội dung và kết quả nghiên cứu

2.1. Tổ trưởng chuyên môn ở các trường tiểu học

Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT về việc ban hành Điều lệ trường quy định: “TCM bao gồm GV theo khối lớp hoặc môn học; nhân viên làm công tác thư viện, thiết bị GD, công nghệ thông tin, hỗ trợ GD 2. Kết quả nghiên cứu về lý luận người khuyết tật, tham vấn

học đường. Mỗi TCM có ít nhất 03 thành viên; TCM có TTCM, nếu có từ 07 thành viên trở lên thì có tổ phó”. TTCM có nhiệm vụ quản lý giảng dạy của GV, QL học tập của HS, QL CSVC của TCM. Khái niệm TTCM trong nghiên cứu này được hiểu là người đứng đầu một TCM, được HT bổ nhiệm theo quy định tại Điều lệ trường TH và phát triển ĐNTTCM ở trường TH được hiểu là tạo ra một ĐNTTCM đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng theo chuẩn GV của trường TH và đảm bảo thêm một số tiêu chí của chuẩn TTCM trường TH theo quy định hiện hành.

2.2. Chức năng, nhiệm vụ của TTCM ở trường tiểu học

Theo Điều lệ trường Tiểu học (2020), căn cứ mục đích của hoạt động TCM, có thể xác định chức năng và nhiệm vụ của TTCM thành các hoạt động sau:

- *Xây dựng kế hoạch hoạt động chung của TCM:*

“Dựa trên kế hoạch năm học của nhà trường, TTCM cần xây dựng kế hoạch hoạt động chung của tổ. Kế hoạch hoạt động chung của TCM phải được cụ thể hóa theo tuần, tháng, năm học nhằm thực hiện chương trình, kế hoạch dạy học và hoạt động giáo dục của trường TH. Trong kế hoạch hoạt động chung của TCM cần bao gồm tất cả hoạt động, từ kế hoạch giảng dạy, giáo dục HS đến kế hoạch bồi dưỡng CMNV; xây dựng môi trường giáo dục; phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội”.

- *Quản lý hoạt động của các thành viên trong tổ:*

“TTCM phải có trách nhiệm quản lý toàn diện các thành viên trong tổ. Trách nhiệm này đòi hỏi TTCM không chỉ quản lý hành chính các thành viên trong tổ mà quan trọng hơn là phải quản lý được hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ của các thành viên trong tổ. Ngoài ra, theo kế hoạch của nhà trường, TTCM còn phải tổ chức thực hiện bồi dưỡng CMNV; KTĐG chất lượng, hiệu quả giảng dạy, giáo dục và quản lý sử dụng

sách, thiết bị của các thành viên trong tổ”.

- *Tham gia đánh giá, xếp loại giáo viên trong tổ:* “TTCM còn có chức năng, nhiệm vụ tham gia đánh giá, xếp loại giáo viên trong tổ theo quy định Chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GDPT. Để tham gia đánh giá, xếp loại GV trong tổ một cách khách quan, toàn diện, công bằng và dân chủ, một mặt TTCM phải nắm vững các tiêu chuẩn/tiêu chí của Chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GDPT; mặt khác TTCM phải hiểu rõ phẩm chất, năng lực của từng GV trong tổ. Ngoài ra, TTCM còn phải lưu giữ và cung cấp cho lãnh đạo trường TH những minh chứng thực hiện Chuẩn nghề nghiệp GV của các thành viên trong tổ, nhất là thực hiện các hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ”.

2.3. Những yêu cầu đội ngũ TTCM ở trường tiểu học

2.3.1. Yêu cầu về số lượng

Số lượng TTCM phải phù hợp với tình hình thực tế của nhà trường căn cứ vào số lượng cán bộ GV giảng dạy ở các môn trong năm học hiệu trưởng phân chia ra làm các TCM phù hợp, cân đối tránh tình trạng TCM nhiều thành viên và có những tổ chuyên môn chỉ có 3 đến 4 người. Đối với những môn ít GV khi ghép tổ HT cần cân nhắc để ghép các môn có kiến thức gần nhau, quan hệ với nhau.

2.3.2. Yêu cầu về cơ cấu

Cơ cấu TTCM phải là những GV có trình độ nổi trội so với những GV khác cùng môn trong tổ, hoặc là những GV có thâm niên, kinh nghiệm công tác có uy tín đối với GV khác trong tổ; nếu là Đảng viên thì càng tốt. Trong trường hợp tổ ghép môn nên ưu tiên cơ cấu TTCM cho các môn quan trọng. Trong cơ cấu TTCM cần quan tâm số năm làm công tác TTCM và yêu cầu phải đảm bảo tỷ lệ Nam và Nữ.

2.3.3. Yêu cầu về chất lượng TTCM

Về mặt QL, TTCM là chủ đề QL trong hệ thống tổ; là linh hồn của tập thể tổ, là “người nhạc trưởng” trong “dàn nhạc chuyên môn”. Trong tập thể TCM, người TTCM có vai trò rất quan trọng do đó trong hoạt động quản lý TTCM đòi hỏi phải là người đáp ứng được các yêu cầu sau:

- TTCM là người QL hoạt động chuyên môn của một tổ. Để QL tốt hoạt động chuyên môn đó, yêu cầu người TTCM phải là người trội nhất trong tổ về mặt tài và đức, có uy tín chuyên môn vững vàng (trình độ đào tạo, kinh nghiệm sư phạm, sự tin nhiệm của đồng nghiệp, kết quả giảng dạy), có phẩm chất đạo đức tốt, có kiến thức và năng lực QL TCM.

- Người TTCM cần có một số phẩm chất quy định
- Năng lực chuyên môn, QL:

Năng lực tập huấn chuyên môn cho các thành viên trong tổ:

Năng lực tập huấn của TTCM là khả năng điều hành và hướng dẫn và thuyết trình các hoạt động bồi dưỡng chuyên môn nhằm đạt được các mục tiêu có chất lượng và hiệu quả. Năng lực tập huấn rất cần thiết đối với người TTCM. Trong quá trình chỉ đạo hoạt động của TTCM, người TTCM cần quán triệt phương châm “*Duy trì - ổn định - đổi mới - phát triển*”. Ngoài ra, TTCM cần có năng lực tập huấn các hoạt động BD CMNV cho GV.

2.4. Tầm quan trọng của phát triển đội ngũ TTCM ở trường tiểu học

Theo Điều 28, Luật Giáo dục (2019): “GDTH được thực hiện trong 05 năm học, từ lớp một đến hết lớp năm. Tuổi của học sinh vào học lớp một là 06 tuổi và được tính theo năm”.

Theo Điều lệ trường Tiểu học (2020, tr3): “Trường TH có chức năng, nhiệm vụ tổ chức và QL nhà trường; tổ chức hoạt động GD; nhiệm vụ và quyền của GV, nhân viên; nhiệm vụ và quyền của HS; tài sản và tài chính của nhà trường; quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội”. Ngoài ra, trường TH còn có nhiệm vụ: “Thực hiện GD bắt buộc, phổ cập giáo dục và xóa mù chữ tại địa bàn. Huy động trẻ em đi học đúng độ tuổi, vận động và tạo điều kiện cho trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt đến trường. Nhận bảo trợ và quản lý các hoạt động GD của cơ sở GD khác thực hiện chương trình GDPT cấp TH theo sự phân công của cấp có thẩm quyền”.

Từ vị trí, vai trò của trường Tiểu học và vai trò của TTCM ở trường TH cho thấy, để công tác tổ chức GDTH đạt yêu cầu đòi hỏi phải quan tâm đến công tác phát triển ĐNNTTCM ở các trường TH. Bởi hơn ai hết, người TTCM ở các trường TH là những người trực tiếp chỉ đạo, đồng thời là người tham mưu cho HT thực hiện các nhiệm vụ kế hoạch của hoạt động GD ở nhà trường.

2.5. Lập quy quy hoạch phát triển đội ngũ TTCM ở trường tiểu học

Để LKH phát triển ĐNNTTCM cần thực hiện tốt các nội dung sau:

- Đánh giá thực trạng ĐNGV đảm bảo các tiêu chuẩn theo quy định để đưa vào quy hoạch TTCM. Trên cơ sở thực trạng về tiêu chuẩn về trình độ chuyên môn, lý luận chính trị, cần phân tích về năng lực, tình trạng sức khỏe để đảm nhận nhiệm vụ TTCM.

- Xác định số lượng ĐNNTTCM trong giai đoạn quy hoạch để làm căn cứ xây dựng kế hoạch phát triển ĐNNTTCM kế cận. Số lượng quy hoạch phải đảm bảo

đúng theo quy định, một vị trí không quy hoạch quá 3 người, mỗi người không quy hoạch quá chức danh.

- Cơ cấu, trong quá trình XDKH phải chú ý đến các cơ cấu về độ tuổi, kinh nghiệm công tác.

- Chất lượng, cần xem xét về phẩm chất đạo đức, trình độ chuyên môn, lý luận chính trị, năng lực QL, tình trạng sức khỏe. Việc xây dựng chuẩn chất lượng TTCM phải được dựa trên cơ sở: phẩm chất nhà giáo; năng lực CMNV; năng lực QL TCM; năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội.

2.6. Bổ nhiệm, sử dụng đội ngũ TTCM ở trường tiểu học

Khi bổ nhiệm TTCM trường TH, ngoài các yêu cầu về phẩm chất (đạo đức, phong cách) và năng lực, cần đặc biệt chú ý đến sự sẵn sàng làm TTCM của GV. Đây là một yêu cầu rất quan trọng, khi trong thực tế, vẫn có những GV “ngại” làm TTCM.

Công tác bổ nhiệm, sử dụng TTCM ở trường TH phải đảm bảo các yêu cầu sau:

- Xây dựng các tiêu chí để lựa chọn nhân sự bổ nhiệm TTCM;

- Thực hiện đảm bảo quy trình bổ nhiệm theo quy định;

- Bổ nhiệm TTCM phải dựa trên nhân sự đã được quy hoạch;

- Thực hiện bổ nhiệm công bằng, khách quan, lựa chọn đúng người có năng lực để đảm nhiệm công việc.

- Bố trí TTCM phù hợp với năng lực chuyên môn, sở trường.

2.7. Đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ TTCM ở trường tiểu học

Để công tác đào tạo bồi dưỡng cho TTCM đạt hiệu quả thì HT phải thường xuyên thực hiện các nội dung và hình thức sau:

* Nội dung: Đào tạo nâng cao trình độ chuyên môn; Đào tạo nâng cao trình độ quản lý; Bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức cho đội ngũ TTCM, bồi dưỡng khả năng NCKHKT; bồi dưỡng khả năng sử dụng ngoại ngữ tin học trong nhà trường; bồi dưỡng kỹ năng giao tiếp cho TTCM. Tổ chức cho TTCM học tập nghiên cứu các quy định thực hiện chương trình dạy học; Hướng dẫn TTCM triển khai việc đổi mới PPDH; Nâng cao hiệu quả sinh hoạt TCM; TTCM tự BD nâng cao trình độ CMNV, kỹ năng quản lý.

* Hình thức: ĐTBD thông qua kèm cặp công việc. Cung cấp tài liệu cho TTCM tự nghiên cứu, tự học, tự bồi dưỡng. Tổ chức lớp học tập trung hoặc vừa học vừa làm; Tổ chức cho ĐNNTTCM tham quan học tập từ các mô hình tiên tiến.

2.8. Kiểm tra, đánh giá đội ngũ TTCM ở trường tiểu học

Để KTĐG đạt hiệu quả cần thực hiện tốt các nội dung sau: Xây dựng các tiêu chuẩn kiểm tra, đánh giá; Xây dựng kế hoạch KTĐG; Tổ chức KTĐG; Chỉ đạo KTĐG; Tổ chức tổng kết, rút kinh nghiệm sau KTĐG.

2.9. Tạo môi trường để phát triển đội ngũ TTCM trường tiểu học

Theo tác giả Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2012, tr18): “Việc xây dựng môi trường làm việc rất là quan trọng, nhất là môi trường phát huy năng lực của TTCM. Đầu tiên là xây dựng môi trường làm việc tích cực”.

Do đó HT phải biết cách tác động cho môi trường làm việc của mình thật là tích cực: Động viên, khích lệ trong công việc, khích lệ bằng sự ủng hộ, khích lệ bằng sự quan tâm, khích lệ sự cạnh tranh lành mạnh, khích lệ thông qua việc đặt ra yêu cầu cao. Để giúp cho TTCM thực hiện tốt nhiệm vụ, HT phải tạo điều kiện thuận lợi cho TTCM hoạt động.

3. Kết luận

Để phát triển ĐNNTTCM trường TH phải quan tâm đến những yếu tố tác động tích cực đồng nghĩa với nó có thể là những giải pháp khả thi gồm: “XDKH phát triển ĐNNTTCM; Thực hiện tuyển dụng, bổ nhiệm TTCM trường TH một cách hợp lý; Coi trọng ĐTBD ĐNNTTCM; Tạo môi trường làm việc cho ĐNNTTCM trường TH; Tăng cường KTĐG ĐNNTTCM trường TH của Hiệu trưởng. Phát triển ĐNNTTCM trường TH gắn liền với sự nhận biết chính xác thực trạng về các lĩnh vực quản lý nêu trên để từ đó đề xuất những biện pháp khả thi cho mỗi lĩnh vực.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Bí thư TƯ Đảng (2004), *Chỉ thị số 40-CT/TW về Xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và CBQLGD*. Hà Nội

2. Ban Chấp hành TƯ Đảng (2014), *Nghị quyết 33/NQ-TW ngày 9/6/2014 về Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước*. Hà Nội

3. Chính phủ (2020), *Nghị định số 90/2020/NĐ-CP ngày 13/8/2020: Đánh giá, xếp loại chất lượng cán bộ, công chức, viên chức*. Hà Nội

4. Đảng cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết 29-NQ-TW ngày 04/11/2013 của Ban chấp hành TW Đảng về Đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội

5. Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục sửa đổi năm 2019*. Hà Nội

6. Thủ tướng Chính phủ (2016), *Quyết định số 732/QĐ-TTg ngày 29/4/2016, Phê duyệt Đề án “Đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo và CBQLGD đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện GDPT giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2025”*. Hà Nội